

СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА КОМУНІКАЦІЙ

Викладач: доктор економічних наук, професор Андросова Олена Федорівна

Кафедра: Кафедра управління персоналом і маркетингу, 5 корпус, ауд. 218-А

E-mail: androsovaef@gmail.com

Телефон: (061)228-76-25 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Viber, Telegram – за вибором викладача

Освітня програма, рівень вищої освіти		«Управління персоналом та економіка праці» Бакалавр					
Статус дисципліни		Вибіркова					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2023-24	Рік навчання	4	Тижні	11
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹		5	Лекційні заняття –20 Практичні заняття –30 Самостійна робота – 100		
Вид контролю	екзамен						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7639				
Консультації:			особисті – понеділок з 14:00 до 15:30, середа з 12:55 до 13:55, 5 корпус, ауд. 218-А; дистанційні – Moodle, електронна пошта.				

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія праці та комунікацій» є ознайомлення студентів з соціальними аспектами ринкової економіки, формування у студентів соціологічного погляду на трудову діяльність; наукового підходу до закономірностей розвитку і функціонування різних утворень (систем, інститутів) в галузі праці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія праці та комунікацій» є набуття практичних навичок дослідження соціальних явищ і процесів, використання отриманих знань у професійній діяльності.

Студенти повинні **знати:**

- структуру соціологічного знання, місце в ній «Соціологія праці та комунікацій»; специфіку об'єкту і предмету «Соціологія праці та комунікацій»;
- етапи і тенденції розвитку вітчизняної і зарубіжної соціології праці і трудових колективів;
- основні категорії і поняття соціології праці і трудових колективів: характер праці, зміст праці, ринок праці, трудовий колектив та ін.;
- сутність соціальних процесів в галузі праці, соціально-трудових відносин;
- напрямки функціонування ринку праці і особливості його формування в Україні.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- застосовувати соціологічні методи дослідження процесів і явищ в галузі праці;
- використовувати резерв підвищення ефективності праці у сучасних економічних умовах;
- проводити соціологічних досліджень;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

– розробляти програми соціологічних досліджень у сфері праці і соціально-трудо­вих відносин.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базові навчальні посібники, конспект лекцій та методичні матеріали на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7639>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (має 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення матеріалу за темами лекцій.
- Короткі тести/завдання за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Вирішення завдань (задач), ситуаційних вправ за тематикою практичних занять.

Підсумкові контрольні заходи (має 40 балів):

1. *Теоретичне завдання (має 30 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань (має 20 балів) та тестування (в системі Moodle) (має 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7639>*
2. *Практичне завдання. Розв'язання задачі (має 10 балів). Приклад розв'язання типових задач наведений на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7639>*

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Тестування , кейс	Тиждень 1	7
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Тестування , кейс	Тиждень 2	7
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Тестування , кейс	Тиждень 3	7
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Тестування , кейс	Тиждень 4	7
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Тестування, групова робота, творче завдання.	Тиждень 5	8
Змістовий модуль 6 (розділ 6)	Тестування , кейс	Тиждень 6	8
Змістовий модуль 7 (розділ 7)	Тестування, групова робота, творче завдання.	Тиждень 7,8	8
Змістовий модуль 8	Тестування , кейс	Тиждень 9,10	8

(розділ 8)			
Підсумковий контроль (max 40%)		Тиждень 11	
Підсумкове завдання (тест)Творче завдання			20 20
Разом		11	100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Визначаючи кількість змістових модулів, необхідно врахувати, що 1 змістовий модуль дорівнює 0,5 кредиту (15 годин). Кількість змістових модулів вираховується за формулою:

$$ЗМ = (ЗКК - ІК) \times 2,$$

де ЗМ – змістові модулі, ЗКК – загальна кількість кредитів, ІК – 1 кредит, що відводиться на підсумковий семестровий контроль.

Наприклад: $(4-1) \times 2 = 6$, отже, для дисципліни, що розрахована на 4 кредити, необхідно запланувати розподіл на 6 змістових модулів.

Кожний змістовий модуль передбачає проведення мінімум 2 контрольних заходів (перший – діагностика засвоєння теоретичного матеріалу (знань), а другий – діагностика практичного досвіду (умінь)).

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1.</i>			
Тиждень 1 Лекція 1	Тема 1. Соціологія праці – складова соціологічної науки		6
Практичне заняття №1	Тема 2. Соціальна комунікація як форма соціальної взаємодії	Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.	
<i>Змістовий модуль 2.</i>			
Тиждень 2 Лекція 2	Тема 3. Соціологічне дослідження		6
Практичне заняття №2,3	Тема 4. Теоретичні підходи до вивчення масової комунікації	Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.	

<i>Змістовий модуль 3.</i>			
<i>Тиждень 3 Лекція 3</i>	<i>Тема 5. Праця як базовий соціальний процес</i>		6
<i>Практичне заняття №4,5</i>	<i>Тема 6. Соціально-психологічні аспекти інтерналізації інформації суб'єктом</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
<i>Змістовий модуль 4.</i>			
<i>Тиждень 4 Лекція 4</i>	<i>Тема 7. Мотивація трудової діяльності</i>		6
<i>Практичне заняття №6,7</i>	<i>Тема 8. Соціальний контроль у сфері праці</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
<i>Змістовий модуль 5. Соціальна спільність трудових колективів та управління їх поведінкою</i>			
<i>Тиждень 5 Лекція 5</i>	<i>Тема 9. Управління поведінкою працівників</i>		6
<i>Практичне заняття №8,9</i>	<i>Тема 10. Соціальна організація трудових колективів</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
	<i>Тема 11. Згуртованість трудового колективу</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
<i>Змістовий модуль 6. Новини, візуалізація та реклама як основи масової комунікації</i>			
<i>Тиждень 6 Лекція 6</i>	<i>Тема 12. Новини та їх характеристики</i>		6
<i>Практичне заняття №10,11</i>	<i>Тема 13. Візуалізація в масовій комунікації</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
	<i>Тема 14. Реклама як форма масової комунікації</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
<i>Змістовий модуль 7. Характерні риси трудового конфлікту, управління трудовими колективами на ринку праці</i>			
<i>Тиждень 7,8 Лекція 7,8</i>	<i>Тема 15. Соціально-трудова конфлікт</i>		12
	<i>Тема 16. Керівництво трудовими</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу.</i>	

<i>Практичне заняття №12,13</i>	<i>колективами</i>	<i>Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
	<i>Тема 17. Ринок праці: соціальні аспекти</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
<i>Змістовий модуль 8. Культура праці та ефективність комунікації</i>			
<i>Тиждень 9,10 Лекція 9,10</i>	<i>Тема 18. Культура праці</i>		12
<i>Практичне заняття №14,15</i>	<i>Тема 19. Рекреаційні процеси на підприємстві</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	
	<i>Тема 20. Соціальний розвиток колективу</i>	<i>Опитування та тестування з теоретичного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу і розв'язання типових задач на практичному занятті.</i>	

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Чудовська Ірина. Соціологія масових комунікацій: Навч. посіб. / Ірина Чудовська. Київ : 2021. 235 с.
2. Горлач М. Соціологія : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 808 с.
3. Терещенко В.К., Ткачук В.А., Лисенко В.І. Соціологія праці. Підручник. К. 2006 с.
4. Горпинич О.В., Архипова А.О. Соціологія масових комунікацій та медіапланування: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2018. 255 с.
5. Соціологія масової комунікації : навч. посібник / С. С. Яремчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 248 с.

Додаткова:

1. Болотіна Є. В. Соціологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 128 с.
2. Вакуленко С. М. Соціологія праці : навч.-метод. посіб. Київ : Знання, 2008. 262 с.
3. Вербець, В. В. Соціологія: Курс лекцій : навч. посіб. Київ : Кондор, 2009. 550 с.
4. Головатий, М. Ф. Соціологія політики : навч. посіб. Київ : МАУП, 2003. 504 с.
5. Жоль К. К. Соціологія : навч. посіб. : Либідь, 2005. 440 с.
6. Лукашевич М. П. Соціологія праці : навч. посіб. Київ : Либідь, 2004. 440 с.
7. Огаренко В. М. Соціологія праці : навч. посіб. Запоріжжя : ГУ "ЗІДМУ", 2001. 306 с.
8. Огаренко В. М. Соціологія праці : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 304 с.
9. Bazaliyska N. Ensuring effective personnel management on the principles of labour behavior monitoring. Norwegian Journal of development of the International Science. 2017. Vol. 2. Iss.4 P. 26-31.
10. Bazaliyska N. Controlling indicators of labor behavior formation in personnel management system of engineering companies. International Journal of Economics and Society. 2016. Vol.2. Iss.8. P. 41-47.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>.
2. Наукова періодика України ; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>.
3. Національні проекти в стратегії економічної модернізації України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1111/>.
4. Національні проекти для України : аналітична доповідь. URL: old.niss.gov.ua/book/Nac_proekt.pdf.
5. Репозитарій ЛДУФК. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Всеукраїнського наукового журналу «Економіка України» URL : <http://www.economukraine.com.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України. URL: <http://www.ukrproject.gov.ua/>.
8. Офіційний веб-сайт Міжнародного науково-виробничого журналу «Економіка АПК». URL: <http://eapk.org.ua/>.
9. Офіційний веб-сайт Української асоціації управління проектами. URL: <http://upma.kiev.ua/index.php?lang=ukrainian>.
10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал України». URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Курс передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття, а також передбачають виконання завдань в системі Moodle. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Студентам дозволяється використовувати вторинну інформацію, висвітлювати раніше опубліковані статті, результати досліджень тощо, але необхідно зазначити посилання на джерело.

Якщо студент бажає представити результати ІДЗ як матеріал для конференції або статті – плагіат не допускається! Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час лекційних занять телефони та інші персональні гаджети не вилучаються, але необхідно їх перевести у беззвучний режим.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

На практичних завданнях гаджети мають бути також у беззвучному режимі. Для презентації результатів своїх досліджень та виконаних завдань студенти можуть використовувати цифрову техніку, гаджети тощо.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, іспитів тощо) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

У окремих випадках викладач надає Viber або електронну пошту.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>